

Проскуріна Н. М.,
д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування,
Запорізький національний університет

ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРОЦЕС АУДИТУ

Цифрові технології охоплюють сьогодні багато сфер життєдіяльності суспільства. Впровадження цифрових технологій в процес аудиту дозволить знизити трудомісткість виконання завдання та підвищити якість аудиту. Очікується, що до 2025 року 30% фінансових аудитів проводитиметься з використанням штучного інтелекту [1]. До ефективних цифрових технологій сучасності, що можуть підвищити якість аудиту належать: хмарні обчислення, блокчейн, штучний інтелект. Застосування хмарних технологій в аудиті надає змогу забезпечити гнучкість, можливість швидкої координації роботи в процесі аудиту, надають змогу отримувати доступ даних у режимі реального часу. Підтримка стандартів безпеки в хмарних сервісах дозволяє аудиторам вільно переглядати та запитувати інформацію, а також виявляти шахрайські схеми.

Використання технології блокчейн в процесі аудиту дозволяє узагальнити відповідні дані для обліку транзакцій, що здійснюються між контрагентами, допомагає прискорити операції з вилучення даних, які є надзвичайно трудомісткими. До переваг застосування технології блокчейн відносимо можливість використання автоматизації, аналітики, «машинного» навчання і т.п. Доступ аудиторів до документів, через використання технологій блокчейн, може значно скоротити час на проведення аудиту. Тобто, технологія блокчейн здатна значно спростити перевірку транзакцій у сфері аудиту за рахунок їхньої фіксації в блокчейні. Блокчейн надає змогу вирішити виключно проблему аналізу наявності транзакцій. Водночас, аудит передбачає оцінку проведення цих транзакцій з отриманням достатніх та відповідних доказів.

Якісна обробка значного обсягу інформації, яку отримує аудитор, зазвичай в жаті строки перевірки, є нелегким завданням, при цьому технології, засновані

на штучному інтелекті, здатні реалізувати такі завдання. Штучний інтелект використовує можливості поєднання великих даних, хмарні обчислення, включно зі способами «машинного» навчання на основі отриманого досвіду; виявляти закономірності, робити логічні висновки, виявити аномалії або ризиковані транзакції. Застосування алгоритмів для виявлення закономірностей, на основі інструментів, що використовують штучні нейронні мережі, може дати змогу більш ефективно виявляти невідповідності, області ризику, що в умовах значних обсягів фінансової та нефінансової інформації значно скоротить час на проведення аудиту.

Сьогодні і в наукових колах, і аудиторських фірмах, з одного боку, висловлюється думка про можливе повне заміщення процесу аудиту використанням цифрових технологій. Можливості цих технологій можуть забезпечити запровадження корпоративного обліку в режимі реального часу. З іншого боку, постає нагальне питання щодо суттєвої трансформації методології проведення аудиту у зв'язку з активним впровадженням цифрових технологій. Можливість автоматизації аудиторських процедур надає змогу скоротити час і людські ресурси для виконання навіть самих складних завдань. Разом з тим, вирішувати стратегічні завдання з підвищення ефективності бізнес-процесів без участі людини поки що неможливо. З огляду на те, що вже в момент введення інформації можуть бути допущені помилки, які без залучення фахівця-людини визначити неможливо, використання технології штучного інтелекту наразі повністю замінити людину під час проведення аудиту не може.

Таким чином, незважаючи на великий потенціал використання штучних нейронних мереж і штучного інтелекту в процесі аудиту, повністю замінити людину такі технології на даний час не можуть. При цьому їх використання може значно скоротити час виконання завдання з аудиту.

Література

1. Використання технологій на основі штучного інтелекту в аудиті. ULR: <https://kreston.ua/vykorystannia-tekhnologiy-na-osnovi-shtuchnoho-intelektu-v-audyti/>